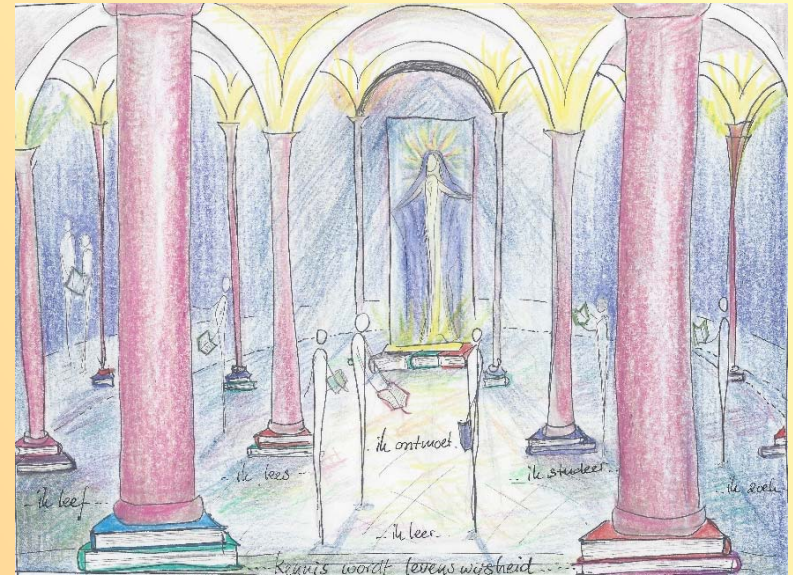

Biographæa

Bronnen

Werken met biografische ontwikkeling

Biographæa

Bronnen

Werken met
biografische
ontwikkeling

Christophori
Veráce

Edition Biographæa

Edition Biographæa®
Bronnen
Werken met biografische ontwikkeling

Auteur: Christopher Bee
Illustrator: Vera G. Klein

www.biographaea.com

Bronnen : Werken met biografische ontwikkeling
Nederlandse vertaling : Vera G. Klein & Maartje Oosterhof
Correctie : Paula Boon

Resources : Working with Biographical Development
Engels origineel en grafische layout : Christopher Bee
Manuscript redactie : Vera G. Klein
Correctie : Jehanne Mehta

Ressourcen : Arbeit mit Biographischer Entfaltung
Duitse vertaling en manuscript redactie : F. Johanna Geiser
Correctie : Torben Maiwald

Publicatie

Administratie en Distributie
Gerhard Reisch Verlag

ISBN 978-3-936591-13-2

Productieontwerp
August Rosenhauer

Druk - opslag - verzending
Leonhart Druck GmbH

Copyright © 2023

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, of door fotokopieën, opnames, scanning of op enige andere wijze, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Verzoeken over het - onder copyright - gebruiken van inhoud van Edition Biographæa® kunnen worden gericht aan admin@biographaea.com.

Biographæa

is

opgedragen

aan

jou

Inhoud

Voorwoord	11
Proloog	17
Introductie	21
Verwijzingen : Voorwoord - Inleiding - Introductie	29
Verwijzingen : Deel 1 Levenslijnen	35
Verwijzingen : Deel 2 Levensmomenten	51
Verwijzingen : Deel 3 Levensbesluiten	85
Epiloog	138

Mens,
ken jezelf

Biographæa

Werken met biografische ontwikkeling

Introductie

1.1 Edition Biographæa

1.2 De boeken

1.3 Werken met Biographæa

1.4 Gebruik van de verwijzingen

1.5 Gebruik van het internet

1.6 Onderzoek en oorsprong

Bio-gra-phæ-a

['bi:ɔɡrɑ:'fæɑ:]

Biographæa 1 werken met levenslijnen

poorten openen
en paden vinden

onderzoek van
de 'tempel van
het leven' van je

biografische
ontwikkeling

Biographæa 2 werken met levensmomenten

transformatie
van de ziel

metamorfose
en bevrijding van

biografische
potentie

Biographæa 3 werken met levensbesluiten

toekomst
creëren

In resonantie
realiseren van je

biografische
bestemming

ontworpen...

om te dienen

1.1 Edition Biographæa

Edition Biographæa is een reeks kunstzinnig ontworpen en esthetisch vormgegeven boeken die op verschillende manieren kunnen bijdragen aan het systematisch, creatief en zingevend werken met je biografie.

Hiernaast, in de **gouden lijst**, vind je de titels en inhoud van de drie delen, waarin het werken met biografische ontwikkeling behandeld wordt, met als doel inzicht krijgen in je leven en persoonlijke transformatie.

Het doel van dit vierde deel is de introductie van Biographæa, en het op handzame wijze aanbieden van de **verwijzingen**, **hyperlinks** en **bijlages** van alle drie de delen.

Ieder deel heeft twintig hoofdstukken die elk een eigen onderwerp behandelen. Elk hoofdstuk heeft eenzelfde format dat bestaat uit een **gouden lijst**, inhoudelijke teksten en een tekening.

De tekeningen, of tableaux¹³, tonen **imaginaties** die de teksten aanvullen. De synergie van teksten en beelden kan **inspiratie** geven in woord, kleur en vorm, en het vinden van vragen stimuleren, wat een kern-**intuïtie** is van de biografische ontwikkeling.

Met de middelen, werkvormen en toepassingen uit Biographæa kun je direct praktisch aan de slag. Tegelijkertijd dienen ze professionele deskundigheidsbevordering.

Biographæa komt voort uit de decennialange toewijding aan de professionele uitwisseling van collega's, en aan de gezamenlijke zoektocht naar middelen die de gemeenschap en de klanten dienen.

Biographæa dient vooral de ontwikkeling van je 'ik', je ware mens in wording; een proces dat voortdurend plaatsvindt, vanaf je geboorte tot het moment dat je sterft.

Biografische ontwikkeling is de unieke manier waarop mensen tot een individu worden en zo...

... dienstbaar zijn aan hun hoger Zelf¹⁴

1.2 De boeken

Met hun vormgeving sluiten de boeken in aan bij een traditie onder kunstenaars om het boek als metafoor op te vatten en hun kunstwerk de vorm van een boek te geven, oftewel een kunstenaarsboek.¹⁵ Dit kan je als gebruiker van Biographæa inspireren om je eigen levensboek en je biografisch onderzoek creatief en kunstzinnig vorm te geven.

Alle delen hebben een zorgvuldig samengestelde compositie van:

- ◆ woorden, beelden en tekeningen,
- ◆ informatie en commentaren,
- ◆ archetypes, ideeën en karakterisering
- ◆ uitspraken en verklaringen,
- ◆ vragen, werkvormen en handleidingen.

Structuur, **kleur** en **volgorde** worden gebruikt om de onderlinge relaties van woordcategorieën, binnen de context van de inhoud, uit te lichten.¹⁶

Dit alles wordt aangevuld met de **links**, **verwijzingen** en **gouden lijsten** die suggesties geven voor verder onderzoek. De **bijlagen** bevatten aanvullingen op de inhoud.

De **links** maken de oriëntatie binnen de verschillende delen eenvoudiger, en verwijzen naar bronnen in (digitale) media die je toegang geven tot algemene, culturele en (semi-) wetenschappelijke kennis.

De **verwijzingen** zijn geordend op nummer en/of bladzijde en:

- ◆ verklaren specifieke terminologie, concepten en principes,
- ◆ verdiepen het inzicht in het gebruik van metaforen,
- ◆ geven nadere toelichting en praktische uitleg bij de werkvormen,
- ◆ doen aanbevelingen voor literatuur en **links**.

In de **gouden lijsten** vind je 'schatten' om naar geloven uit te kiezen en te gebruiken tijdens het avontuur van werken met je eigen levensloop, of het professioneel begeleiden van anderen. Ze voeden een speelse, creatieve werkstijl die maakt dat je de inhoud van Biographæa optimaal kunt benutten.

De middelen, werkvormen en toepassingen geven je:

- ◆ betekenisvolle archetypen voor menselijke ontwikkeling,
- ◆ praktische richtlijnen voor transformerende werkvormen,
- ◆ richting voor je persoonlijke en professionele verantwoordelijkheid.

De inhoud van Biographæa komt het best tot z'n recht, en je hebt er het meeste aan als je de boeken eerst een keer systematisch en in de juiste volgorde doorneemt.

1.3 Werken met Biographæa

Mensen hebben altijd al op allerlei manieren hun levensloop vastgelegd en creatief gewerkt met transformatie. De inhoud van Biographæa draagt bij aan het geesteswetenschappelijk onderzoek naar de evolutionaire mogelijkheden van de biografische ontwikkeling van de mensheid.

Biographæa 1 nodigt je uit om je levensloop te onderzoeken en vast te leggen in een van de grafische lay-outs.¹⁷ Het goed vertrouwd zijn met je biografische ervaringen is de basis voor het werken aan vrijheid.

Biographæa 2 wil je aanmoedigen om met verschillende creatieve werkvormen je biografie diepgaander te onderzoeken, zodat je bewuster met verandering, metamorfose en transformatie om kan gaan.

Biographæa 3 daagt je uit om je biografie te raadplegen bij het vormen, maken en nemen van besluiten, zodat je je kunt emanciperen van zaken uit het verleden, en resonantie opwekken bij het realiseren van je toekomstige bestemming.

Het verhaal dat Biographæa vertelt is doelbewust kernachtig geformuleerd om daarmee de ontwikkeling van het bewustzijn in de ziel te bevorderen.

Het helpt om als het ware ‘tussen de regels door te lezen’, dan kan de betekenis zich in je ziel openvouwen als een pop-up-boek.¹⁸ Het zich openen van de teksten kun je als een wonder ontvangen. Maar bovenal: vertrouw het proces en houd je focus.

Biographæa is als een begeleide ervaringsreis in de bezielde geest van de menselijke, biografische ontwikkeling. Een avontuur dat enerzijds toewijding en nauwgezetheid vraagt, maar ook de bereidheid om van tijd tot tijd in je eigen onderbewuste onder te duiken en je open te stellen voor een verhoogd bewustzijn van je Zelf.¹⁴

Als je de inhoud bestudeert kun je de teksten zo lezen alsof je in gesprek bent met je hoger Zelf,¹⁴ of met andere aspecten van je wezen die je wilt ontwikkelen en aandacht wil geven.

In verband hiermee is de laatste alinea van elk hoofdstuk in de eerste persoon enkelvoud geschreven. Kom je bij die tekstpassages in de ‘ik-vorm’, voel je dan uitgenodigd om die met speciale aandacht lezen, alsof het een meditatie, een contemplatie of een gebed is.

Als ik mij-Zelf leer kennen door mijn biografische ontwikkeling te zien, leer ik verantwoordelijkheid te nemen voor mijn handelen, en vanuit mijn vrije wil, in afstemming op de zich ontvouwende bestemming van mijn dierbaren...

... dien ik de mensheid

1.4 Gebruik van de verwijzingen

Biographæa is zowel ontworpen voor mensen die voor het eerst op hun levensloop reflecteren als voor degenen die daar ervaring mee hebben, en in het bijzonder voor collega's die de middelen en werkvormen voor biografische ontwikkeling in hun werk willen toepassen.

Omdat de teksten in de hoofdstukken beknopt en essentieel zijn, zijn de verwijzingen een belangrijk onderdeel van de hele uitgave. Hier volgt een toelichting op de structuur van de verwijzingen en hoe die, in deze tijd van open-source²⁰, kunnen bijdragen aan je eigen onderzoek.

Door de **links** kan de inhoud van Biographæa zich verder openen. In de tekst zie je **links** die je direct verwijzen naar een relevante pagina (bijvoorbeeld: **zie 16.3**), of naar hoofdstuk in hetzelfde deel (bijvoorbeeld: **zie 17.1-3**).

In de **verwijzingen** staat in de eerste ‘rij’ het hoofdstuk, (of de hoofdstukken) aangegeven. De tweede ‘rij’ staat de **verwijzingen** zelf, zoals die in die pagina(s) te vinden zijn. Dan komt de inhoud van een **verwijzing**; een uitleg van de begrippen en hun contextuele betekenis, aanvullend commentaar en handreikingen voor oefeningen, aanvullende **verwijzingen** (bijv: zie ook **verwijzing 23**), literatuur, en tenslotte **links** naar online bronnen of naar hoofdstukken en pagina's in andere delen, bijv: **Biographæa 1 Levenslijnen 13.1-2, 17.2**

Alle genoemde titels en auteurs zijn in druk verschenen en kunnen nieuw of tweedehands worden gevonden, en zijn soms ook online te vinden als te downloaden documenten.

Bij een **verwijzing** naar werken van Rudolf Steiner (1861-1925) wordt eerst de titel gegeven, gevolgd door de originele archiefcode (bijv. GA 293:), en dan het hoofdstuk (bijv. hfdst 2) of de datum van de voordracht(en) (bijv. 21/25.08.19).

Als er geen Nederlandse vertaling beschikbaar is, is er gekozen voor de originele titel in het Duits. Een Engelse vertaling van de werken en voordrachten is online beschikbaar (zie hieronder). In de **verwijzingen** zijn geen paginanummers opgenomen, omdat die in de vele (taal) edities te veel verschillen. N.b. de kwaliteit van de vertalingen kan nogal verschillen met de originele Duitse archiefpublicaties.

Tenslotte kan het interessant zijn om na te gaan hoe het thema waarnaar wordt verwezen is ingebed in de context van wat (voornamelijk) transcripties zijn, van voordrachten die tijdens de eerste twee decennia van de 20e eeuw gehouden zijn.

DE / EN : <https://rudolf-steiner.com>

NL : <https://steinervertalingen.nl>

EN : <https://rsarchive.org>

DE : <https://anthrowiki.at>

1.5 Gebruik van het internet

Het gebruik van het internet is gangbaar in alle academische opleidingen educatieve doeleinden, trainingen en persoonlijke ontwikkeling. Literatuur voor onderzoek is hiermee heel toegankelijk geworden, wat aan de biografische ontwikkeling bijdraagt op manieren die ongekend zijn in de geschiedenis.

Je kunt alle [links](#) waarnaar is verwezen vinden door ze in je browser typen (bijvoorbeeld: <https://biographaea.com>). Als je je inschrijft op www.biographaea.com, dan kun je t.z.t. geïnformeerd worden over de mogelijkheid van actieve internet [links](#) voor de [verwijzingen](#).

Na jarenlang experimenteren met de mogelijkheden van het online-onderzoek koos de auteur **WikipediA** (*est. 2001*) als belangrijkste bron om uit te citeren. **WikipediA** is een gratis, meertalige online encyclopedie die wordt geschreven en onderhouden door vrijwilligers. Naar alle waarschijnlijkheid blijven de links naar **WikipediA** redelijk stabiel, ondanks dat vermeldingen continu worden bewerkt:

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Wikipedia>

Internetlinks zijn niet perfect en niet 'alwetend'. Ze kunnen misleiden en verouderen. Ook kun je merken dat de kwaliteit en kwantiteit van de inhoud niet hetzelfde is in de verschillende taalversies. Het vraagt om een onbevooroordeeld, proactief doorzetten om verschillende onlinebronnen te vinden en te vergelijken. Je kunt er vrijheid en onafhankelijkheid in uitleven.

De interactie met digitale media is een uitdaging in deze tijd en, in het licht van de tegenkrachten, ook een oefenterrein voor de ontwikkeling van bewustzijn (in de) ziel ⁵.

Modern geesteswetenschappelijk onderzoek vraagt zorgvuldigheid, om de principes en waarden van hetgeen je leest en waar je mee werkt te checken op hun overeenstemming met je eigen ethiek, moraliteit en kennis theoretische visie.

De bronnen van Biographæa komen het best tot hun recht als je hun inhoud en betekenis opneemt binnen de context van je eigen onderzoek en in relatie met je eigen kennis.

Of het nu de tekst en tekeningen in Biographæa betreft, of aanvullende tekst en commentaar in de verwijzingen, of teksten en afbeeldingen in lezingen, boeken en digitale media, het is uiteindelijk aan jezelf hoe je met de inhoud van Biographæa omgaat, en met alle bronnen waarnaar wordt verwezen.

1.6 Onderzoek en oorsprong

Een levenslooponderzoek heeft als doel het meer te weten te komen over verleden en toekomst, wat een dienst bewijst aan het heden.

Biographæa is niet exclusief voor een bepaalde richting of school in biografiewerk. Tijdens het werken ermee zal duidelijk worden dat de inhoud voortkomt uit een breed spectrum van culturele en esoterische wijsheid van alle tijden, diverse velden van bewustzijnswork, en de exploratie van holistische en integrale visies op het werken met biografische ontwikkeling.

Er zou een uitgebreide lijst met secundaire literatuur kunnen worden samengesteld, gebaseerd op de geesteswetenschap, aangevuld met verwijzingen naar diverse filosofische, psychologische, therapeutische en sociologische stromingen. Dit valt echter buiten het kader van deze uitgave.

Er is veel zorg besteed aan de primaire bronnen van de verwijzingen voor de oorsprong van het weefwerk van geesteswetenschappelijke methodiek, sociaal-kunstzinnige werkvormen en salutogenese bevorderende creatieve toepassingen in Biographæa. Dit met de intentie dat ze je een basis van zelfvertrouwen geven in je eigen creatieve mogelijkheden, en je echt eigenaar kunt worden van wat hetgeen je hier in 'goed vertrouwen' wordt aangeboden ²¹, en zo een begin te maken met het opbouwen van een eigen 'portfolio' van kennis en praktische ervaring. ²²

De auteur en illustrator hebben beiden jarenlange ervaring in het biografiewerk. Zowel in professionele opleidingen als in de coördinatie van internationale netwerken voor collegiale intervisie. Het bracht hun de dankbaar stemmende ervaring dat hun bijdragen gewaardeerd werden door collega's. Gedragen door vertrouwen in de toekomst, stimuleert Biographæa hetgeen wordende is. ²¹

Beiden hadden graag alle collega's die aan hun persoonlijke en professionele biografische ontwikkeling hebben bijgedragen individueel vermeld, inclusief degenen met wie ze soms redetwisten of waarvan de wegen zich scheidde.

In een tijd waarin sociale verbanden verbreekt ²³ raken en er een ongelijke verdeling van kennis en bezit is, kan het werk met de biografische ontwikkeling mogelijk een zaaibed zijn voor het liefdevol cultiveren van een vrije economie van spiritueel delen en dat in de toekomst...

... **vertrouwen een gemeengoed mag zijn** ²⁴

Biographæa

Werken met biografische ontwikkeling

Verwijzingen

Voorwoord : 1 - 3

Proloog : 4 - 11

Introductie : 12 - 23

Introductie

- 1.1 13 **Tableau**: een artistiek - dramatisch arrangement/ beschrijving/ voorstelling van een groep / incident / situatie. Weergegeven als handeling, bord, kaart, hoofdstuk, intermezzo, optocht, schilderij, panorama, paneel, foto, afbeelding, pose, scène, schouwspel, tafereel, uitzicht, beschrijving. Het is ook bekend geworden in het tableau vivant.
https://nl.wikipedia.org/wiki/Tableau_vivant
 Biographæa 3 Levensbesluiten 17.1-3
- 1.1 14 In Biographæa wordt het 'Zelf' gebruikt om de geestelijke kern van de mens aan te duiden, die ook wel 'waarnemer', 'tweede mens', 'ware zelf' of 'hoger zelf' wordt genoemd. Het 'hoger zelf' is synoniem met 'Zelf', en verwijst naar de individualiteit van de mens die weet heeft van het 'Zelf'.
 1.3
https://nl.abcdef.wiki/wiki/Higher_self
[https://nl.wikipedia.org/wiki/Zelf_\(Jung\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Zelf_(Jung))
<https://nl.wikipedia.org/wiki/Psychosynthese>
<https://nl.abcdef.wiki/wiki/Self>
- 1.2 15 **Kunstenarsboeken** zijn boeken of objecten in de vorm van een boek, waarbij de kunstenaar inhoud en uiterlijk tot een kunstwerk vormt.
<https://nl.wikipedia.org/wiki/Kunstenarsboek>
- 1.2 16 In Biographæa worden de drie ziele-activiteiten, **denken**, **voelen** en **willen** met kleuren aangeduid. Het zijn principes die in alle aspecten van biografische ontwikkeling verankerd zijn.
Blauw representeert de koele helderheid van het hoofd en het zenuw-zintuigstelsel;
Groen symboliseert de ritmische balans van de borst en de ademhaling-bloedsomloop;
Rood geeft de dynamische warmte weer van stofwisseling en het bewegingsapparaat.
 Rudolf Steiner (1861-1925) o.a. in:
De opvoeding van het kind GA34;
Die Ergänzung heutiger Wissenschaften GA73: 08/10.10.18;
Die Wirklichkeit der höheren Welten GA79: 29.11/01.12.21;
Damit der Mensch ganz Mensch werde GA82:11.04.22;
Algemene menskunde als basis van de pedagogie GA293: 26/27.08.19.
https://nl.abcdef.wiki/wiki/Rudolf_Steiner
- 1.3 17 Waaronder ook vallen: diagrammen, mind-maps, grafieken en kaarten.
<https://nl.wikipedia.org/wiki/Diagram>
<https://nl.wikipedia.org/wiki/Mindmap>
<https://nl.wikipedia.org/wiki/Cartografie>
- 1.3 18 **Pop-up-boek** is de verzamelnaam voor een driedimensionaal of uitvouwbaar boek. Zo'n boek heeft allerlei uitvouwbladen, tunnels, uitsneden, flappen, trek-tabs en andere ingenieuze bouwsels die transformaties teweegbrengen.
https://nl.abcdef.wiki/wiki/Pop-up_book
<https://nl.wikipedia.org/wiki/Theebloem>

Introductie

- 1.4 20 '*Open source intelligence* is het verzamelen, analyseren en nemen van beslissingen over gegevens die verkregen zijn via openbaar bronnen voor inlichtingen. Deze principes zijn ook van toepassing op informatie, literatuur en links naar online databases, waarvan de samenhang, continuïteit en integriteit betrouwbaar is.
 The Economist, bijv.: Open source intelligence, The people's panopticon, De belofte van open-source intelligence, editie 7 augustus 2021.
https://nl.wikipedia.org/wiki/Open_Source_Intelligence
- 1.6 21 Een meditatie van Rudolf Steiner (1861-1925) ...
*Ik draag in mij wat geworden is,
 Ik voel in mij wat wordende is,
 In mijn wil draag ik beiden de toekomst in.*
*Geloof kijkt naar wat er is en ankert in de waarheid,
 Vertrouwen kijkt naar wat worden will en ankert in de toekomst.
 Liefde omvat het ogenblik
 Wat eeuwig geworden is,
 Wat eeuwig in wording is.*
Esoterische scholing GA268; *Mantrische Sprüche, Seelenübungen Band II, 1903–1925*, GA268: S.127 (1999)
- 1.6 22 Een **portfolio** is een middel om eigen werk te verzamelen en te laten zien. Zo'n map wordt veel gebruikt voor educatieve en professionele doeleinden.
<https://nl.wikipedia.org/wiki/Portfolio>
- 1.6 23 Met **sociale verbanden** wordt vooral gedacht aan de van oudsher belangrijke kring van 'vrienden en verwanten' die mensen meestal om zich heen hadden. Er komt steeds meer literatuur die een unieke en fundamentele 'menschelijkheid' voorstaat. Bijvoorbeeld:
 Dirk de Wachter (1960-) *Liefde, een onmogelijk verlangen*
https://nl.wikipedia.org/wiki/Dirk_De_Wachter
 Jay Griffiths (1967-) *Kith : The Riddle of the Childscape* (2013)
https://en.wikipedia.org/wiki/Jay_Griffiths
<https://jaygriffiths.com/books/kith>
- 1.6 24 Gemeengoed is van oudsher dat wat gemeenschappelijk bezit was, zoals grond, natuur, (schoon) water. Het begrip heeft zich vernauwd tot het cultureel erfgoed, met name tot algemeen heersende denkbeelden.
<https://nl.abcdef.wiki/wiki/Commons>
https://nl.abcdef.wiki/wiki/Common_land
https://nl.abcdef.wiki/wiki/Creative_Commons
https://nl.abcdef.wiki/wiki/Information_commons